

stvarica živalska se ne nahaja v nji, tudi nikoli nobena živina ne stopi v njo, da bi jo onesnažila z blatom svojim, a vendar je polna močelk v podobi uši, glist ali še drugih vrst močelk.

Mi radi verjamemo to gospodarju, al zdaj stavimo na-nj vprašanje: od kodi pa voda priteka v kapnico? — Gosp. A. D. nam je že odgovoril na to vprašanje, da se voda s streh naliva v kapnico.

Gledite: za tem grmom tiči zajic, ali drugače rečeno: z vodo s streh napeljana dobivate močelke v kapnice. S streh, če so slamnate, če tudi niso z dimom tako zakajene, kakor pravijo, da so v Št. Vidški gori v Tominu, se slama razmrvi in razdrobi, dež pa to spira s streh v kapnice in daje zalego močelkam, isto tako se nareja mah na strehah slamnatih, pa tudi cegelnatih in kamnitih, ki ga tudi dež spirati more s strehe. Ne smejo se pa prezreti tudi leseni žlebovi, po katerih se dežnica s streh napeljuje v kapnice.

Gledite: tako s streh pridejo pogoji zároda močelk v kapnice, če tudi one same so prav čedne. Da sol, če tudi je zmiraj in veliko imamo v kapnicah, po takem ubraniti ne more močelk, je očitno.

Ubrani jih more — če tudi prav do čistega nikoli ne vseh — le tako, da deževnica s streh, predno se steka v kapnico, teče skozi 3 cedilnike (Filtrirkästen), to je, skozi tri po kaka 2, 3 ali 4 čevlje v kvadratu velika cedilna rešeta, po katerih se nečedna deževnica preceja in čedi, da tu popusti rastlinsko in vsako drugo sodrgo, ki daje povod močelkam. V 1. cedniku naj bo stolčen kamen (batuda), v 2. pesek, v 3. pa stolčeno oglje. Tako 3krat precejena deževnica pride kolikor mogoče čedna v kapnico.

Vsako leto je treba čediti vse. Čediti je pa večkrat treba tudi lesene žlebove, po katerih se voda v kapnice steka, in še to je dobro, da se strehe včasih snažijo.

Kamnitne soli kakih 20, 30 ali še več funtov po velikosti kapnice, devati va-nje, je dobro, najbolje pa tako, da se zaveže v žakelj, ki se obesi na kol, da s tega visi v vodo kapnice.

To so edina sredstva, v kapnicah, kolikor je človeku mogoče, ubraniti zaplod močelk.

Druzih sredstev, na primer, ostrih kemijskih soli, nikakor ni poskusiti, kajti če imajo moč umoriti močelke, kvarijo tudi porabljenost vode za živinsko pijačo in utegnejo zdravju celó nevarne biti.

Drago bi nam bilo, ako bi kak gospodar, ki ima vodnjak po tukaj nasvetovanem načinu narejen, nam naznanil svoje skušnje.

Gospodarske skušnje.

* *Velika vrednost lanenih in ogršičnih pogach ali preš* (Lein- und Rapskuchen) za krmo goveje živine potrjuje „Wien. Landw. Zeitg.“, ki obžaluje, da jih živinorejci preveč zanemarjajo, ker imajo še mnogo onih redivnih snov v sebi, ki jih ima oljno seme samo, namreč proteina in maščobe. Ti dve stvari ste, ki dajete veliko moči živini. Se vé, da same preše se ne smejo pokladati živini, ampak dodajati se imajo le še drugi krmi, namreč volu, ki ga debeliti (pitati) hočemo, na dan iz začetka poldrugi kilo, proti kocu pitanja pa poltretji kilo, — molžni kravi pa 1 kilo na dan. — Se vé, da preše morajo dobre biti, ne pa zatuhle ali sicer pokvarjene. Take preše naj se rabijo za mešani gnoj (kompost), izvrstno gnojilo so.

* *Žveplanje trt*, da se obvarujejo kužne trtne bolezni, je po večletnih in mnogostranskih skušnjah pripoznano najbolje sredstvo, katerega naj bi vinorejci ne

zanemarili nikjer, kjer imajo to nadlogo. V časniku „Edinost“ oklicuje poštar Urbančič v Bazovici na Tržaškem, da se je oskrbel z najboljšim Rimskim žveplom, ki ga prodaja v vrečah po 50 krajc., pa tudi na drobno po primerno nizki ceni.

* *Apno dober gnoj*. Škoda, da mnogo gospodarjev še zmirom misli, da apno je le za zidarje, pa ne za kmetovalca važno. In vendar pričajo skušnje, da

1) apno je na težki, debeli ilovnati zemlji neizrečeno dobro; za lahko zemljo ni, ker na taki malo zdá ali celó nič;

2) posebno dobro je apno za taka zemljišča, v katerih je dosto gnojca ali korenin in drugih ostankov od poprejšnjih sadežev; zato je posebno dobro na preoranih celinah ali ledinah, senožetih ali deteljiščih itd.;

3) največ izdá pri ogršici, detelji, grahu, grahori, bobu in krompirju; vendar tekne tudi žitom.

Na oral (joh) poljá se ga po lastnosti bolj ali manj debele zemlje potrebuje od 36 do 50 centov, kateri zaležejo potem za 6 do 9 let.

Prevečkrat z apnom gnojiti pa ni dobro, ker se rodovitnost zemljišča po preobilnem apnu zmanjša, sosebno, če se z živinskim gnojem premalo gnoji in se kmetovalec le na apno zanaša; tudi ni prav apna štipati po njivi ob deževnem vremenu, ali ga pustiti po njivi predolgo raztrošenega ležati in ga ne kmalu podorati.

Kolikor bolj globoko in dobro preorje kmetovalec njivo svojo in kolikor bolje jo gnoji z dobrim živinskim gnojem, toliko manj je treba njivo apnovati. Ni tedaj prav, če kmetovalec zmiraj eno mero apna na svoje njive deva. Apno je v primeri z živinskim gnojem za njive to, kar je vino ali žganje v primeri z mesom za moč človeka; z vinom se sicer človek začasno okrepeča, stanovitne in delj časa trpeče moči pa mu ne dá — in odtod izvira pregovor kmetovalcev, da apno „naredi premožne stariše pa uboge otroke“, to je, hipoma si veliko pridela na njivi, ki je z apnom pognojena, čez leta pa oslabi, ako se ne gnoji tudi z drugim gnojem, ki ji bolj stanovitno moč daje.

Gospodarske novice.

* *Amerikanskega deteljnega semena* je prišlo ali kmalu pride — kakor nekateri kmetijski časniki objavljajo — v Hamburg, od kodar bo šlo na prodaj na vse kraje. To seme je lepo videti in je veliko cenejše od našega Evropejskega, zato bodo kupci radi po njem segli, pa se zeló opekli zato, ker ta detelja sicer prvo leto veselo raste, pa jo v našem podnebju zima tako vzame, da v drugem letu nobenega semena ne rodi. Zato pozor, kmetovalci! da Vas dober kup tujega Amerikanskega semena ne zapelje.

* *Vinska razstava v Dornbergu na Goriškem* je, kakor „Soča“ piše, kazala očiten napredek v ondašnji vinoreji. Skoraj nobenemu vinu ni se moglo očitati, da je nečisto, da je cikasto, da je pretrpko ali kislo ali sicer neprijetnega okusa. Tudi je vino bilo razstavljeno na lepo okinčanih policah in steklenice so bile čedniše od prejšnjih. „Le tako naprej! — sklepa poročevalec — in kmalu bomo po mestih v velikih gostilnah videli butelje z napisi „Dornberško vino“.

* *Goveja kuga* pokazala se je zopet na Ogerskem in to v Schellenberški občini. Ogersko ministerstvo je ukazalo brž vse potrebne navedbe, da se ta pošast ne prenese v sosedne občine. Želeti je, da se kuga ne razširi dalje po Ogerskem, od kodar se lahko zatrosi na levo in desno tudi v druge dežele.